БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР НЭГЭДЭГТЫ!

ФЕВРАЛЬ 20
вторник
1940 он
№ 41 (3042)
Сэн 10 мүнгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-ын Б.-М. Обкомой ба БМАССР-ай Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

ЭЭН ЭРХИМ, ШАЛГАГДАМАЛ БОЛЬШЕВИГҮҮДЫЕ ПАРТИЙНА ОРГАНУУДТА ҺУНГАЕ

органуудай һунгалтанууд ... органуудай бүхы ... абуулгын шалгалта мүн ... нистнууд болбол өөһэдынгөө ... юумые сэгнэлгэдэ бодол... ор, критическээр хандадаг ... ба хандажа байна. Тэдэнэр ... өөһэдынгөө хүтэлбэрилхы ... отчедуудые зүбшэн ... тус большевистскэ ... даганад. Партиин члэ... болбол өөһэдынгөө һунгаг... тухайда—партбюрогой, ...нуудай, партиин районно, ... областиой ба хизаарай ... членүүд тухайда, ... худалмэриинь результа... тэдэнэй хэһэн хэрэгүү... сагдэхэ байна.

... ба үнэн сэхэ самокри... оршонойдал соо лэ боль... кадрнуудые хүмүүжүүл... шадагдахэ байна гэжэ ой... партийна массанууд болбол ... бүхыхэмжээгээрэнь ... тулада, шэнэ ... нуудые түйлахын тулада, ... органуудай ба тэдэнэй ... худалмэридэхи ... кундануудба алдуунуу... гаргана.

... партиин хэрэгтэ хизаар... преданно, коммунизмын ... эсэстэ хүртэр хамагаал... баритай, хүсэд шалгаг... большевигүүдые хүтэл... партийна органуудта ... —бүхы партийна органи... шухалын шухала ... аун гэжэ партиин ... Комитет тоолоно. Иимэ ... этигэл найдабарида достойно ... нанайда олон!

... жэлнүүдэй торшо соо ... кадрнууд гигантскаар ... Тэдэнэр хадаа хизаар, ... район, завод, шахт, ... партийна, гүрэнэй, ... ба культурна хүдэлмэ... хүтэлбэрилхэ бага бэшэ ... олон. Тэдэнэй политическэ ... хэмжээнь дээшэлээ. ... хатуужалань бүхэ... Залуу кадрнуудые дэбжүүлхэ ... курс үргэлжэлүүлхэ ... парти болбол социалисти... байгуулалтын бүхы һалба... олон тоото гайхамшаг ... организаторнуудые, оролдостой ... хүмүүжүү...

... кадрнууд тухай нүхэр ... халэһэн—дооро заагда... хүтэлбэриие партийна орга... һунгалтада хүтэлбэри... хэрэгтэй: «...Зорилго юуб ... нэгэн гэбэл хуушан, ... гэбэл шэнэ кадрнуудта ... гэһэндэ бэшэ, ... партиин ба гүрэнэй хүтэл... худалмэриин нэгэ нивтэ ... хуушанай ба залуу ... зохилдуулха, нэгэ... ябадалда хараа бариха ... байна». Худэлмэри дэв... харуулһан ба мас... авторитедтэй залуу нүхэдые ... тушаалнуудта ... дэбжүүлхэ шухала.

... һунгалтанууд дээрэ, ... партийна органуудта ... коммунистанууд үсөөн ... байгаа.

... болбол һүүлэй жэлнүүдтэ ... городто, фабрикада, селодо ... ба культурын хүтэлбэри... ба организаторнуудые ... гайхамшаг кадр... хүмүүжүүлээ. Тэдэнэй ... — партийна орга...!

... партиин, тэрээнэй хү... бүриин хүсэнинь ... гэхэдэ, тэдэнэр ... массатай таһаршагүй ... тэдэнэй голосто һэргэ... хандадаг; массые һургадаг ... һурадаг байна. Завод, ... колхоз, учреждениин эхин ... организациин секретарь, бюрогой ... болбол—хэрбээ тэдэнэр ... массын эһото организатор... һаа—хүнүүдтэй үдэр бүри ... тэдэнэр хэрэглээ ба ... медэдэг һаа, тэдэ... хадаа ходол ажабайдалай ... байха, массын дунда тэдэ... нэй авторитедэнь таһаргүй ургаха байна. Эгээ иимэ нүхэдые хүмүүжүүлхэ, дамжаха ба парторганизацинуудай хүтэлбэрилхы органуудта дэбжүүлхэ хэрэгтэй.

Үнгэрһэн һунгалтануудай үедэ, зарим организацинууд болбол партийна органуудай составта кандидатурануудые дэбжүүлгэдэ серьезно бэшээр хандаһан; кадрнуудые политическэ ба хэрэгэйнь шанарнуудаар шэлэн абаха сталинска принципые эбдэһэн байгаа. Тиимэһээ, зарим газарта, һунгагдагшад хадаа партийна худэлмэрилэгшын—массын организатор ба хүмүүжүүлэгшын бодото шанарые олоогүй ба партиин политикые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ шадабаригүй хүнүүд байшоо һэн.

Энээн дээрэһээ, партийна организацинууд хадаа иимэ хүтэлбэрилэгшэдые бусадаар һэлгэхэ баатай болоһон байна. Жэшээлхэдэ, парторгануудай һүүлэй һунгалтаһаа хойшо үнгэрһэн сагай торшо соо, Ивановска областьдо райкомууд ба горкомуудай 53 секретарьнууд һэлгэгдэһэн байна. Эхин партийна организацинуудай секретарьнууд баһал олон һэлгэгдээ. Иимэ фактнууд Бурят-Монголдошье байгаа. Баунтын райондо хоёр жэлэй торшо соо 4 секретарьнууд, тэдэнэй гурбаниинь—шадаагүй дээрэһээ сүлөөлэгдэһэн байна.

Энэ ушарнууд болбол, парторгануудай һунгалтануудые райкомуудай эһотоорон хүтэлбэрилээгүйһөө, түбхын түрүүн болоһон байна.

Парторгануудые һунгаха гүриин ба һунгалтые хүтэлбэрилэлгэтэй холбоотой асуудалнууд хадаа ВКП(б)-ын Устав ба Центральна Комитедэй Инструкци соо тодоор хэлэгдэнэ.

ВКП(б)-ын ЦК-гэй Инструкциие нарнар сахиха; партидотоорой демократиие эбдэхэ гэһэн бааханшье һэдэлгэнүүдые ба партиин членүүдэй эрхэнүүдые хаһан багадхаха һэдэлгэнүүдые үндэһөөрэнь таһасохилго—партийна хүтэлбэрилэгшэд бүриин уялга.

Партийна органуудай һунгалтанууд хадаа коммунистнуудай активностиин угаа ехэ дээшэлэлэй оршонойдал соо эхилбэ. Өөрынгөө организациин, тэрээнэй партбюрогой, горкомой худалмэриин түлөө партиин членүүдэй харюусалгань ургаа. Өөһэдынгөө хүтэлбэрилэгшэдтэ эрилтэншье ехэ болоо. ВКП(б)-ын XVIII съезд дээрэ хэлэһэн доклад соогоо нүхэр Жданов болбол партиин худалмэриин үнгэрһэн жэлнүүдэй үнэтэ дүнгүүд тухай, хүтэлбэрилэгшэдтэе массын этигэл найдабаринь ургаһан тухай, тэдэнэй харилсадаг холбоон ба барисаан тухай хэлэһэн байна. Энэ жэлдэ тус холбоонь үргэдхэгдэһэн ба арбидхагдаһан байха ёһотой.

Сталинска Гурбадахи Табанжэлэй планиие дүүргэхын түлөө, коммунизмын торжественогой түлөө тэмэсэлдэ худалмэришэд, тарялашад ба интеллигентнүүдэй массые саашанхи плалтанууд тээшэ бүри ехэ оролдолготойгоор ба энергеэр хүтэлжэ шадаха большевигүүд хадаа отчетно-һунгалтын суглаанууд ба партийна конференцинүүд дээрэ, хүтэлбэрилхы партийна органуудта һунгагдаха байна.

Партийна органуудай һунгалтанууд болбол большевистскэ кадрнуудай түйлай ехэ худалмэриин дүнгүүдые гаргаха, тэдэнэй идейно-политическэ ургалтые харуулха, Центральна Комитедтэ ба манай вождь нүхэр Сталинда коммунистическэ партиин бүхы отрядуудай преданна байһанай хүсэтэ демонстраци болохо байна.

(„Правдын" түрүү бэшэгһээ)

В. Барковай ба Лисевичын зураг.
(ТАСС-ын фото-клише.

РККА-гэй ба Уһан-Сэрэгэй Флодой XXII жэлэй ойн урда тээ

Москва. Столицын ажалшад болбол ородой эриин үни урда сагай героическэ тэмэсэлнүүдые һонирхоно. Центральна лекционно бюро болбол „Москваһаа Наполеониие наннэлга" гэһэн темээр экскурсые үнгэргэнэ, экскурсиин хабаадагшад болбол Поклонно хадада ошохо, Фильнүүдэхи кутузовско гэртэй ба 1812 ондо үхэһэн ахадүүнэрэй могилатай, историческэ музейн материалнуудтай танилсажа байна.

• •

Сталинай нэрэмжэтэ автозаводой культурын дворец соо 2 тон ехэ балнууд болохо байна, тэрээндэ 10 мянган хүн хабаадаха. Улаан Армиин солото хүнүүдтэй ба Советскэ Союзай Геройнүүдтэй уулзалга эмхидхэгдэхэ байна. Оборонно темээр концертнүүдые, улаанармейскэ ба улаан флотско костюмированна плясканууды, конкурснуудые үнгэргэхэ ба оборонно кинофильмэнүүдые демонстрацилгые эмхидхэхэ гэжэ хараалагдаба.

• •

Ворошиловск. Орджоникидзевскэ райондо, оборонно значогуудай нормонуудые массово угаалгэ боложо байна. ПВХО ба Ворошиловско буудагшын значогуудай нормонуудые 80 мянган хүнүүд үгэбэ. Зуугаад оборонно кружогууд эмхидхэгдэбэ. Колхозууд, совхозууд, предприятинууд ба учреждениинүүдтэ противогаазаар мянга гаран ябалганууд үнгэргэгдэбэ. Бүхы районуудта, моринной урилдаанууд, буудалгын соревнованинууд ба военнэ тактическэ наадануудэмхидхэгдэбэ.

• •

Ереван. Ордентэ композитор Закарян, композиторнууд Манукян ба Тальян гэгшэд творческо бэлэгүүдые бэлэдхэнэ. Армянска арадай мелодинуудые хэрэглэжэ, тэдэнэр болбол улаан армейскэ оркестрнүүдэй ба хорнуудай шэнэ маршнуудые байгуулба.

Словакида байгаа СССР-эй полпред, президент Тисода үнэмшэлгын грамотануудые барюулба

Прага, февралиин 16. (ТАСС). Февралиин 14-дэ, Словакида байгаа СССР-эй полпред Пушкин болбол словацкэ республикын президент Тисода үнэмшэлгын грамотануудые барюулба. Словакиин президент ба СССР-эй полпред хоёр амаршалгын үгэнүүдээр андалдаба.

Разведчигүүдэй взводой командир

Лейтенант Тяглов ба тэрээнэй взводой боецүүдые нүхэрэй бэхи холбоо нэгэдхэнэ. Энэ хадаа хүндэ хүшэр боевой испытанинууд дээрэ шалгагдаа.

Тягловай взвод өөрынгөө частьһаа холо ошобо. Разведчигүүд хадаа 4-5 үдэр соо ой модон соогуур ябаа. Частьтай холбоо барисаань халтад гэхэдээ таһаршадаг байгаа. Тэдэнэр хадаа карта дээрэ тэмдэглэгдээгүй газарнуудаар ябадаг һэн. Һүни гал түлэнгүй хододог, одо мүшөөр замаа хаража ябадаг байба.

Нэгэтэ, баахан горихондо хүрэхэдөө, Тяглов ба боец Ильченко хоёр хүнгэн пулемет абаад, саада хажуудань гараба. Нэгэ баахан толгой дээрэ бүлэг дайсад ябана. Хойноһоонь станкова пулемет шэрэһэн таргын ябахань харагдаба. Разведчигүүд буудаба. Тэрэ дары сагаанфинскэ пулемет стройһоо гараа. Үлэһэн сагаанфиннүүд хадаа Тяглов ба Ильченко тээшэ буудажа оробод.

Разведчигүүдэй байһан газарань сагаан тала. Гэнэтэ лейтенантын хүзүүн халуу бусалшаба; дайсанай һомон тэрээниие тудажархиһан байгаа. Ильченкын һомон дууһанхай. Тэрэ хадаа лейтенантһаа хэдэн алха хойноо хэбтэһэн аад, командиртаа хүрэхэ аргагүй байгаа.

Ильченко һүхирбэ:

—Лейтенант, гранадуудые таһархынь болиигоод, наашань хаягты.

Боолтотой гранат Ильченкын хажууда хүрэбэ. Ильченко тэдэниие абаад, дайсад тээшэ хойно хойноһоонь шэдэжэ оробо. Дайсад бутасохиюулаа.

Хэдэн үдэр үнгэрбэ. Харгыһаа холо байһан нэгэ үндэрдхые разведчигүүдэй отряд разведовалба. Дайсад холо бэшэ байна гэжэ медэхээр байгаа, юуб гэхэдэ, эндэ саһын ба шаргын мүрнүүд дүүрэн. Боецүүд үндэрдхэ дээрэ гаража ябатараа, хоёр талаһаа буудуулба. 14 боецүүд гүнзэгы саһан соо хэбтэшоод. Түргэн туһаламжа хэрэгтэй. Тэрээнгүйгөөр, дайсанай хүрээе дабажа гарахань бэрхэ.

Теэд, өөһэдынхиндөө хэн ошожо дуулгаха гээшэб.

Тэдэнэй оршоншадар унаһан, дайсанай һомон саһые бордоһондол хиидхэжэ байна. Добын оройгоор гаража ошохоор аад, тэрэнь дайсанай нюдэн дээрэ.

Лейтенант саһа малтаһаар нүлхижэ гараад, өөһэдынгөө санаашадта хүрэжэ, тэдэниие байлдаанда хүтэлбэ.

Боецүүд хэды үсөөн байгаашье һаа, хатуу шанга сохилто хэжэ, сагаанфиннүүдые намнаһан байна.

Лейтенант Тяглов байлдаанда 5 дахин шархатаа, теэд стройһоо нэгэшье дахин гараагүй. Шархаа ошулжа, землянка соо нүхэдэйгөө дунда амараад лэ ябадаг байгаа.

Лейтенант Алексей Тимофеевич Тягловай боевой габьяанууды правительство үнэтэйдэ сэгнээ: тэрээниие „Улаан Одоной" орденоор шагнаһан байна.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Львовско областьда медицинскэ туһаламжа

Львов. Мүнөөнэй Львовско областиин оршон соо урдань мини 9 больница байһан юм. Эндэ советскэ засаг байгуулагдаһан үдэрһөө хойшо больницануудай тоо 59 хүртэр олошороо. Энээндэ 17 миллион түхэриг гаргашалагдаба.

Область дотор 74 поликлиника, амбулатори, туберкулезна диспансер, хүүгэдэй больница, эхэнэрэй ба хүүгэдэй консультаци бии болгогдоо.

Патриодуудай бүлэ

Волчанска (Харьковска область). Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхозник 56 наһатай Демешкин 5 хүбүүдтэй.

Семен гэжэ хүбүүнь Дальна Востогто младша лейтенант, Юрий гэгшэ хара далайн флодто алба хэнэ. Энэ болбол командир ба партийна бюрогой секретарь. Алексей—младша командир, Иван ба Николай хоёрынь улаан армейцаар алба хэжэ байха юм. Николай болбол Улаан Армиин зэргэдэ финскэ сагаангвардейшинэтэй тулалдаанда хабаадажа байна.

Газар уһалалгада 3 миллион түхэриг

Сталинград. Областиин колхозууд үнгэрһэн жэлдэ 33 мянган гектар тарилгые уһанай газарта тариһан байгаа. Мүнөө жэлдэ уһалалгын площадинь 40 мянган гектар хүртэр ехэ болгогдобо. 50 плотина шэнээр баригдаха ба мүн 79 плотина баригдажа хүсээгдэхэ ба зэһабарилагдаха байна.

Эдэ худэлмэринүүдтэ 3 миллион шахуу түхэриг табигдаба.

Москвада Гоголиин памятник

Москва. СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет болбол скульптор Мануйловоор табигдаһан, Гоголиин памятнигай композициие батлба. Гранитна тэбхэр площадка памятнигайнь һуури болохо.

Пьедесталайнь доодо бэеые хүреэлээд, „Ревизор" ба бусад зохёолнуудайнь геройнуудые харуулһан скульптурна группа табигдаанхай.

Эндэ, ородой агуу ехэ уран зохёолшын творческо ургалтын үе харуулагдаһан байна.

Памятнигань, Москвада Киевскэ вокзалай площадь дээрэ табигдахаар хараалагдаба.

(ТАСС).

ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

Мексиканска профсоюзууд дайниие эсэргүүсэнэ

Нью-Йорк, февралиин 13. «Мексикын худэлмэришэдэй конфедераци» гэжэ мексиканска профсоюзна организациин Национальна Соведээр абтаһан резолюци соо, Европодо боложо байһан дайн болбол империалистическэ дайн мүн, тэрэшэлэн баруун полушариин бүхы оронууд энэ дайнда нейтралитедые хамгаалха ёһотой гэжэ хэлэгдэнэ. Мексиканска профсоюзууд болбол дэлхэйн бүхы худэлмэришэдтэй, тусгаарлабал, империализмда эсэргүү ба өөһэдынгөө национальна сүлөөлгын түлөө тэмэсэгшэ, колониальна ба хахад колониальна оронуудай худэлмэришэдтэй солидарностиин политикые үнгэргэхэ байна гэжэ резолюци соо хэлэгдэнэ.

Мексиканска пролетариат болбол переворот хэхэ гэһэн реакционернүүдэй һэдэлгэнүүдтэ эсэргүү эридээр тэмэсэхэ байна. Национальна Совет болбол реакцитай тэмэсэхэ комитедүүдые бүхы орон соогоо дары бии болгохые уриална.

Германи ба СССР-эй хоорондо ажахын хэлсээ баталһан тухай коммюнике

Амжалтатайгаар дүүрэһэн хэлсэлгэнүүдэй һүүлээр, энэ оной февралиин 11-дэ, Москвада, ССР Союзай ба Германиин хоорондо ажахын хэлсээн баталагдаба. Энэ хэлсээн болбол 1939 оной сентябриин 28-най үдэр СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ ба гадаада хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүхэр Молотов ба Германиин гадаада хэрэгүүдэй министр г. Фон-Риббентроп гэгшэдэй хоорондоо андалдаһан бэшэгүүд соо харуулагдаһан, Германи ба СССР-эй хоорондохи товарооборотой экономическэ программа зохёохо тухай хоёр оронуудай правительствонуудай хүсэлдэ бүрин таарна.

Ажахын хэлсээн болбол СССР-һээ сырьёе Германида абаашаха ба тэрээнэй орондо германска промышленнэ изделинүүдые СССР-тэ асарха ябадалые хараална.

Энэ хэлсээнэй хүсэндөө ороһон түрүүшын жэлэй торшо соо Германи ба СССР-эй хоорондын товарооборот болбол дэлхэйн дайнай үедэ хүрэһэн эгээл ехэ хэмжээе үлүүлхэ байна.

Товарнуудые харилсан худалдалсаха ябадалые улам бүри ехэдхэхэ гэһэн һанал бии.

Энэ хэлсээе советскэ талаһаа—СССР-эй гадаада худалдаанай Арадай Комиссар нүхэр А. И. Микоян ба Германидахи, СССР-эй худалдаанай түлөөлэгшэ нүхэр В. Н. Бабарин, германска талаһаа—экономическэ асуудалаар германска правительствын тусагаар найдалгата г-н Риттер ба германска экономическэ делегациин түрүүлэгшэ г-н Шнурре гэгшэд гараа табижа баталбад.

Итальянска шэнэ самолет

Париж, Февралиин 16. (ТАСС). Гавас агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Туриндахи, итальянска ... шэнэ самолет бүтээгдэнэ. Тэрэ болбол 800 километр хүртэр скоростьтой байха байна.

Герингын үгэ

Берлин, февралиин 16. (ТАСС). Информационно бюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр, Геринг болбол радиогоор үгэ хэлэһэн байна. Германида эсэргүү английскэ экономическэ блокада хадаа амжалтагүй байна гэжэ заажа, Геринг мэдүүлбэ: „Германиие экономическэ ба военнэ талаар илажа шадагдахагүй байна". Дайнай урда тээ, Германида орооһоной запасууд ба бусад продуктнууд бэлэдхэгдэһэн байгаа. „Гэбашье, Геринг хэлэбэ, дайниие үргэлжэлүүлхэдэ, бидэнэр иимэгтэ лэ манай запасуудта найдахагүй байнабди. Продуктнуудые гаргалгые дээшэлүүлхын тула бүхы юумэнүүдые хэхэ хэрэгтэй. Тарилгые хангахын тула армиһаа олон тоото хүдөө ажахынхид табилга абаха байна". Германида, хүдөө ажахыда ажалладаг военнэ-пленнүүдһээ гадна, миллион үлүүтэй польско хүдөөажахын худэлмэришэд асарагдаха байна. Тоһото культурануудай площадь, доодо хэмжээгээр 200 мянган гектар ехэ болгогдохо байна „1940 оной хүдөө ажахыда" амжалтануудые түйлахын уряа...

Отчетно-һунгалтын партийна суглаануудһаа

Түрүү предприятидахи партийна организациин отчетно-һунгалтын суглаан

Февралиин 15-16-ай үдэрнүүдтэ, Мяханай Комбинадай дэргэдэхи партийна организациин отчетно-һунгалтын суглаан болобо. Суглаанайнь зарлагдаһан саг соогоо нээгдэжэ, комбинадай коммунистнууд болбол һайн дисциплинатай байһанаа харуулаа.

Партбюрогой секретарь нүх. Ф. Я. Белух отчетно доклад хэбэ.

Мяханай комбинадай парторганизаци болбол коллективэйгээ хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба служащинарай творческо энтузиазмые толгойлон, тэдэнэй политическэ ургалтадань үдэр бүри туһалан, нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна. Һаяхан үнгэрэгдэһэн, нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Совет үүдэй һунгалтада эндэхи һунгагшадай 99,6 процентнь хабаадажа, элэнэрэй 97,6 процентнь сталинскэ блогой кандидадуудай түлөө өөһэдынгөө голосуудые үгэһэн байна.

Хүдэлмэришэдые политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэреэр, коллективэйгээ үйлэдбэриин активностине ургэһэн байха юм. Комбинат болбол 1939 онойгоо үйлэдбэриин планиие 127,12 процент, январиин программые 164,4 процент гүйсэдхөө. Дээрэ харуулагдаһан тоо хадаа Мяханай комбинадай большевигүүдэй, өөрынгөө предприятине республикэ соогоо түрүү болгоһон тухайнь хэлэжэ үгэнэ.

Комбинадай коммунистнууд болбол бүхы хүдэлмэришэдтэйгээ хамта, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ тухай ВКП(б)-ын XVIII съездын директивые гүйсэдхэхын түлөө большевистскоор тэмэсэжэ байна. 1939 он соо комбинадта ажалай бүтээсэнь 1938 онойхиһоо 14 проц. гү, али планһаа 7,15 процент дээшэлһэн байгаа. Үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа коммунистнууд хадаа стахановцуудые оролдостойгоор ургуулнад, тэдэнэрые политическэ хүмүүжүүлжэ, өөһэдынгөө квалификацине дээшэлүүлгэдэнь туһалнад. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ стахановцуудань бүхы хүдэлмэришэдэй 41,6 проц. байгаа һаа, мүнөө—51,1 проц. болоо.

Бүтээн гаргагдажа байгаа продукциин өөрынь үные 1,4 проц. доошолуулха гэжэ Главкын планаар хараалагдаһан байхадань, комбинат болбол продукциингаа өөрынь үные 2,6 проц. доошолуулаа. Энээгээр, гүрэндөө 925600 түхэриг олзо оруулаа.

Улан-Удын түрүү предприятинүүдэй нэгэн—мяханай комбинадай харуулһан тоо ба фактнь имэ байна. Эдэ түйлагдаһан результадууд хадаа хүдэлмэришэд ба служащинарай дундахи политическэ хүмүүжүүлгын хэрэгые эжэлхын хүдэлмэринүүдтэй зохидхуулан табижа шадаһан дээрэһээнь түйлагдаа.

Комбинадай парторганизаци хадаа 1938 оной октябриин 14-дэ 29 члэнүүд ба кандидадуудтай байһанаа, мүнөө хамтадаа 83 члэнүүдтэй ба кандидадуудтай болоһон байна. Үйлэдбэриин түрүүшүүл, общественнэ хүдэлмэридэ активнаар хабаададаг олон хүнүүд партида ороһон байна. Һаяхан, партиин члэнэй кандидадта олонстаночнигуудай хүдэлөөнэй үүсхэлшэ, городой ажалшадай депутадуудай Совэдэй депутат нүхэр Цыренпилова абтаһан байна. Мүн, партиин члэнэй кандидадта эрхим стахановец нүх. Абидуев ороо. Абидуев болбол өөхэнэй цехтэ профоргоор хүдэлмэрилнэ, цех соонь үйлэдбэриин гээ даабаринуудые дүүргэдэггүй хүдэлмэришэн байхагүй. Энэ цехын хүдэлмэришэн Сахаровский гэгшэ нормоёо 164 проц. гүйсэдхэнэ. Эүгээр, энэнь цех соогоо эгээ багахан показатель болоно. Тиин, Абидуев өөрөө даабарна 223 проц. гүйсэдхэдэг байха юм.

Парторганизацаар хүмүүжүүлэгдэһэн, 25 хүдэлмэришэд комбинадтаа хүтэлбэрилхы хүдэлмэринүүдтэ дэбжүүлэгдэһэн байна. Өөхэнэй цехые П. А. Гомбоев хүтэлбэрилнэ, жэлэйгээ планиие 102 проц., январиингаа планиие 116 процент гүйсэдхөө Шанараһь һайн. Мүн, мастер нүхэр Кисляков—механическэ цехын начальнигта дэбжүүлэгдээ; юрын хүдэлмэришэн байһан нүх. Чаплин мүнөө—колбасна цехын мастераар хүдэлмэрилнэ; барилгын бригадир байһан нүх. Карась болбол ФЗУ-гэй директорто дэбжүүлэгдээ.

Партбюрогой отчетно доклад тушаа 20 хүн үгэ хэлээ.

Мяханай комбинадай коммунистнууд болбол массатай тон нягта холбоотой байна. Партбюрогой хүдэлмэринь хангалтатайда тоологдобо.

Партбюрогой составта 7 хүн һунгагдаа. Партбюрогой секретарьта нүх. Лосяков ба тэрэнэй орологшодо нүх. Белух гэгшэд һунгагдаа. Тэрэшэлэн, Заудинскэ райпартконференцидэ делегадууд һунгагдаа.

Партийна суглаанай хүдэлмэридэнь, ВКП(б)-ын горкомой секретарь нүх. М. Сыденов ба ВКП(б)-ын Заудинскэ райкомой секретарь нүх. И. Точилов гэгшэд хабаадалсаба.

БАИР АНГАРОВ.

ҺУНГАЛТАНУУД ЭХИЛЭЭ

ВКП(б)-ын Хориин айкомой бюрогой заседани, партийна активай ба парторгнуудай хабаадалгатайгаар боложо, хүтэлбэрилхы партийна органуудай һунгалта тухай ВКП(б)-ын ЦК-гэй инструкцине тодорхойгоор үзөөд, һунгалта тухай тусхай асуудал хэлсэжэ, партийна эхин организацинуудта практическэ туһаламжа үгэхын тула аймагай центрһээ 15 нүхэд эльгээгдэбэ.

Бүхы партийна эхин организацинуудта (22 партийна эхин организаци, 3 кандидатскэ группа) һунгалтын урда тээхи суглаанууд болоно, хүтэлбэрилхы партийна органуудай инструкцине ба һунгалта үнгэргэхэ тухайда ВКП(б)-ын райкомой бюрогой тогтоолые зүбшэн хэлсээ. Мүнөө партийна организацинуудай отчетно-һунгалтын суглаанууд эхилээд, парторгнуудай ба партийна комитедэй отчетно докладууд, һунгалтанууд болоно байна.

ХҮДЭЛМЭРИИЕНЬ ДУНДУУРТА СЭГНЭБЭ

Хориин аймагай, Доодо Худанай сомоной, Молотовай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи партийна эхин организациин отчетно-һунгалтын суглаан болоно дүүрэ.

Прениидэ үгэ хэлэгшэ нүхэд Арсаланов, Рабданов, Жигмитов ба бусад болбол партийна организациингаа хүдэлмэридэхи дутуунуудыень эрид элирүүлэн критикэлбэ. Коммунистнуудайгаа, илангаяа шэнээр ороһон залуу коммунистнуудайгаа идейно-политическэ хэмжээень дээшэлүүлхэ хүдэлмэрине хүсэд һайнаар табижа шадаагүй байна. Тэрэшэлэн, колхозшигуудай дунда агитационно-массова хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. 11 коммунистнуудай иимэ 3-нь—ВКП(б)-ын историе өөһэдөө үзэнэ, бусаднь хаанашье һуранагүй.

Колхозой үйлэдбэри дээрэ коммунистнуудай авангардна үүргыень дээшэлүүлхэ тухайда хэдэн нүхэд хэлэбэл.

Парторгын отчетно докладые дуулаһанайгаа һүүлээр, хүдэлмэриень дундуурта сэгнэбэ. Тиигээд, саашадаа ябуулагдаха хүдэлмэри тухайда тодорхой тогтоол абаа.

Энэ суглаан болбол хаанал (нюусал) голосованиар, партийна эхин организациин секретарьта нүх. Б. Золтоевые, тэрэнэй орологшодо нүх. Рабдановые һунгаа. Районно партийна конференцидэ ошохо делегадта нүх. Золтоевые һунгаба.

ЦЫБИКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мяханай комбинадай дэргэдэхи партийна организациин партбюрогой секретарь нүх. Белух болбол коммунистнууд н. н. Тихонов ба Карась гэгшэдтэй хөөрэлдэжэ байна. (П. Михайловай фото).

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ МУЗЫКАЛЬНО-ДРАМАТИЧЕСКА ТЕАТРТА

Бурят-Монголой музыкально-драматическа театрай состав хадаа хурса бэлигтэй залуушуудаар—хүхюун сэнгэлиг хүбүүд, басагадаар бүридүүлэгдээ. Тэдэнэй олонхинь республикын районуудһаа ерэһэн, өөһэдынгөө творческо талантые эрхимээр харуулһан залуу колхозшигууд мүн. Манай Бурят-монголой театрта шадабаритай ба талантгай багшанар, режиссернууд, художнигууд, республикын габьяата артистнууд олон. Нүхэд В. Халматов, Н. Гендунова, Н. Балдано, республикын арадай артист Г. Цыдынжапов ба бусад хадаа урайһайханай үндэр мастерствое харуулнад.

Февраль һарын нэгэнэй үдэр. Артистнууд, режиссернууд театрай байшан тээшэ оло-олоороо ошонод. Театрай зал бүхэндэ — хүгжэмэй абяан хүнхинэнэ. Хүнүүдэй хүхюун сэнгэлиг дуунууд сэгтэйгээр дууланна. Эндэ байһан хүнүүдые харахада, эхилхээ байһан урогоо хүлеэһэн назатайнууд. Зариманиь танцевална, зариманиь музыкальна инструментнүүдээр наадана, зариманиь — гоё һайхан дуунуудые дуулалдана, зариманиь буфедтэ ошоно.

Нигэһээр байтарань звонок болоно, тусхайта курснуудай, группануудай занятинуудань эхилбэ.

Актерска мастерствогой урогто. Музыкальна грамотые заадаг кабинет соо, энэ группада һурагшадай занятинь эхилбэ. Тиигээд, дежурнань һуралсалда хабаадагшадые тэмдэглэдэг журнал нээжэ, һурагшадайгаа нэрэ обогуудые дуудажа шалгана.

Хэдэн хүнүүд даабаринуудаа дүүргэһэн тухайгаа хэлэжэ, багшадаа шалгуулна. Даабаринигаа һөөр бэлэдхэһэн номернуудаа һурагшадань отличноор харуулнад. Жэшээлхэдэ нүхэд В. Чернышев, Ч. Д. Базаржапов, М. Н. Елизаров, Н. С. Серебренникова ба бусад хадаа элдэб янзын үүргэнүүдые гүйсэдхэжэ, тусхайта нюурнуудайгаа образуудые шадамараар харуулбад.

Һурагшадай гүйсэдхэһэн номернуудта ушарһан дутуу дунда зүйлнүүдые режиссеронь тэмдэглэн, һурагшадтаа ойлгуулжа үгэнэ.

Түс урогто хабаададаг 50 гаран хүнүүдэй олонхинь, үсэглэдэр колхозно хүдөөажахын үргэн полёнууд, социалистическэ малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан, республикын түрүү хүнүүд, эдэнэр хадаа мүнөө Б.-М. искусствые Москвада харуулгада зоримгойгоор бэлэдхэжэ байнад.

Музыкальна грамотын урогто. Театрай залай баруун хэвада байһан доскада нотанууд зурагданхай байна. Тэрэнэй хажууда — музыкальна грамотые һургажа байһан музыкант нүх. Веес гэгшэ урогоо үнгэргэжэ байна. Тэндэ һууһан 40 шахуу залуушууд—һурагшад хад[...] гагшын хэлэһэн үгые һ[...] той хананжатайгаар соно[...]

Урда тээнь үзэһэн зүйл[...] дабтан хэлсэжэ дүүргэ[...] „ноль", „диез" гэхэ мэтын [...] кальна тэмдэгүүдые ба э[...] дэгүүдые композиторнуудай зохёодог тухайнь ойлгос[...] хэлсэһэн байна.

Һурагшадань багшынгаа һые анхаралтайгаар [...] Ойлгогдоогүй юумэнүүдээ [...] жа, тэдээндээ тодорхой [...] нуудые абана. Нүхэр Веес [...] үзэһэн зүйлнүүдыень үнэхэ[...] лэгыгээр ойлгуулхын тула, [...] рагшад бүхэнһөө асууда[...] һурана. Тиигээд, [...] үзэһэн нотонуудаа бүг[...] зуруулжа, гурииыень [...] үгөөд, тобшохон конспект[...] табюулна.

Балетнэ группын уро[...] Балетнэ группынхид хадаа [...] наһатай залуушуудһаа бүр[...] һаяшагай һуралсажа ба [...] мэрилжэ эхилээ. Хамтадаа [...] хүн, 3 сменээр һуралсана. [...] нэй дунда—танецнуудые [...] болоно байһан 12 хүнүүд [...] Эдэнэр — театрально-музы[...] училищын студентнүүд.

Энэ группынхид болбол ба[...] искусствые шудалалгада [...] тайгаар ороо. Мүнөө классич[...] танцануудай үндэһэ һуурии[...] жэ байнад. Балетнэ коллект[...] 1-дэхи группынхид [...] зохидхоноор таарулжа өөг[...] улаан, ногоон, хүхэ, [...] ягаан майканууд, трусигу[...] үмдэжэ, хабатай һайхан [...] нуудые хатардаг байна.

Түс группын хүтэлбэри[...] балетмейстер М. С. Ар[...] хадаа тон энергичнээр [...] ба өөрынгөө зүбшэлнүүдые [...] нэ—ондоо тээшээ бү хар[...] гар хүлөө сахэ татагты, [...] накилланаар наадагты!

Балетнэ эрхим мастернууд[...] жэ шадаха талантгай ба ша[...] ритай хүнүүд үсөөн бэшэ. Тэдэнэр—А. Тогонгоева, Амаха[...] Сункуева, Иванов, Балмаев бусад болоно.

Манай артистнууд хадаа Б[...] Монгол арадай—удхаараа со[...] листическа, формоороо нацио[...] на искусствые агууехэ [...] алдарта столицада — [...] Москвада харуулжа ша[...] хүнүүд мүн. Декадада бэлэдх[...] тон шухала, тон хүндэтэй, харюусалгатай хэрэг мүн. Со[...] кэ бурят-монголой искус[...] суута Москвада харуулалга [...] бурят-монгол арадай исто[...] урдань үзэгдөө дуулдаа[...] гайхамшаг историческа со[...] мүн.

Артистнууд болбол арадай искусствые анжалтатай[...] харуулхын тулада, онсо [...] мэргэжэлые, уран шада[...] дээшэлүүлэн бэлэдхэжэ байна.

О. Гомбо[...]

Советскэ кинематографиин хорин жэл

1919 оной намар. Бүхы хүсэеэ эршэдхэн, залуу советскэ республикэ болбол, тэрэниие хойто ба урда, зүүн ба баруун талануудһаань бүһэлэн тойроһон дайсадые бутасохижо байгаа. Орон соо талха, нүүрһэ, металл үгы байгаа. Советскэ засагые бэхэжүүлхын түлөө хүшэр хүндэ тэмэсэлэй эдэ үдэрнүүдтэ, Владимир Ильич Ленин болбол кинопромышленностине национализацилха тухай декрет гаргаһан байна.

Царска Россида кинематографи болбол тон доодо хэмжээдэ байгаа. Шэнэ картинануудые үйлэдбэрилгэ зогсонхой ба актернууд, режиссернууд орон соогуур тарашаһан байгаа. Үсөөн тоото кинооператорнууд — энтузиастнууд болбол сагаангвардейскэ ба хари газарай түрэнхэйнэртэ эсэргүү хүдэлмэришэд ба тарясашадай героическа тэмэсэлэй эпизодуудые буулган, фронтнууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа.

Энэ оршонбайдалда ленинскэ декрэдэй гайхамшаг үгэнүүдэнь ханхинаа һэн.

Советскэ кинематографи болбол Октябриин детище гэжэ үнэхөөрөө зүб нэрлэгдэнэ.

Хори гаран жэл үнгэрөө. Советскэ киностуди хадаа олон тоото экземпляр болгогдон, копировальна фабригуудаар олошоруулагдаһан хэдэн зуугаад шэнэ, художественно, научна, хроникальна ба мультипликационно фильмнүүдые жэл бүхэндэ гаргана. Кино болбол советскэ арадай байдалда бата бэхеэр орожо, манай агууехэ эхэ ороной бүхы булангуудта нэбтэрһэн байна. 35.000 үлүүтэй киноустановконууд болбол городской ба колхозно центрнүүдтэ, шахтанууд ба руднигуудта, полярна кругай саанахи үбэлжэлгэнүүдтэ, алиһатэ Кара-Кумуудта, загаһабарилгын судноуудта, Памир ба Алтайн үндэр уулануудахи селенинүүдтэ, алад холын ой модото заставуудта ба подводно лодконуудай улаан булангуудта хүдэлмэрилнэ.

СССР-тэ хорин жэлэй торшо соо олон тоото кинотеатрнууд байгуулагдаһан; аба ороной фабриканууды бүхы шухала сырьегоор хангагша хүсэн түгэс плёночно промышленность ургаһан. Тон бэрхэтэй съемочно ба проекционно аппаратурые гаргагша предприятинууд ба заводууд байгуулагдаһан байна. Ороной кинофикациин масштабууд хэмжээгүйгөөр ургаба. Кинодо хабаадалгын тоогоороо 1940 ондо СССР болбол Франци, Итали, Германи г. м. гүрэнүүдые хүсэжэ, дэлхэй дээрэ хоёрдохи һууридa гараба.

„Бүхы искусствонуудһаа бидэндэ эгээ шухалань кино болоно" —гэжэ В. И. Ленин хэлээ һэн. „Кино болбол массова агитациин агууехэ зэбсэгэнь мүн. Энэ хэрэгые өөһэдынгөө гарта абаха зорилго табигдана"—гэжэ 1924 ондо нүхэр Сталин, ВКП(б)-ын XIII съездын трибунаһаа мэдүүлһэн байна.

Хүнтүрэлтэнэй хоёр агууехэ гениинэрэй үгэһэн эдэ заабаринуудань хорин жэлэй торшо соо идейно-художественно хэмжээгээрээ дэлхэй дээрэ эгээ түрүү искусство болоһон, советскэ кинематографиин замые толотуулһан байна.

1926-1929 онуудта советскэ киноискусствын гайхамшаг зохёолнуудай серинүүд экран дээрэ гаража, кино харагшадта тон ехэ баяраар угтагдаһан байна. С. Эйзенштейнын „Броненосец Потемкин", Н. Зархи ба В. Пудовкинай «Эхэ», «Санкт-Петербургын эсэс», А. Довженкын „Арсенал" фильмнүүд болбол манай киногой историдо хэтэдээ бэшэгдэһэн байна.

1931 ондо, Н. Экын „Ажабайдалда оролгын путевка" гэжэ советскэ уранһайханай хүсэднетражна звуковой түрүүшын картина бии болоо һэн.

1932 ондо, Ф. Эрмлер ба С. Юткевичын „Встречный" гэжэ фильм гараба. Энэ картинада советскэ хүнэй шарайнь хүсэд дүүрэнээр түрүүшынхеэ харуулагдаһан байна. „Встречный" гэжэ фильмын гаралга болбол киноискусствода социалистическэ реализмые харуулха хэрэгтэ ехэшэг алхам болоһон байгаа.

1934 ондо, В. Васильевай ба С. Васильевай „Чапаев" гэжэ бодото арадай фильм гаргагдаба. Нүхэр Сталин болбол советскэ кинематографиин 15 жэлтэй дашарамдуулан, советскэ кинематографистнуудта эльгээһэн амаршалга соогоо „Чапаевай" удхашанарые ингэжэ тэмдэглээ һэн:

„Советскэ засаг болбол, —нүхэр Сталин бэшээ һэн, —Советскэ Союзай хүдэлмэрилэгшэд ба тарясашадай засагай түлөө тэмэсэлэй историческа хэрэгүүдэй агууехые, „Чапаевта" адаляар алдаршуулагша, мүн шэнэ даабаринуудые дүүргэлгэдэ мобилизовалагша ба социалистическэ байгуулалтын түйлалтанууд, тэрэшэлэн бэрхэшээлнүүд тухай һануулагша шэнэ фильмнүүдые—шэнэ амжалтануудые таанарһаа хүлеэнэ". Советскэ кинематографи болбол вождиин уряалда, олонтоото урайһайхан кинокартинануудые зохёолгоор харюусаһан байна. 1936 ондо. В. Вишневскиин ба Е. Дзиганай „Бидэнэр Кронштадһаа", А. Зархи ба И. Хейфицын „Балтикын депутат" гэжэ фильмнүүд экранууд дээрэ гараба. Артист Черкасоваар байгуулагдаһан, профессор Полежаевай образань советскэ киноискусствын образуудай галлерейдахи түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ. Советскэ харагшадаар тон үндэртэ сэгнэгдэһэн „Аэроград", „Партийна билет", „Һүүлэй һүни", кинокомеди „Цирк", „Ханинар", „Долоон зоримгойнууд", „Монголой хүбүүн" гэжэ фильмнүүд гаргагдаһан байна.

Советскэ кинематографиин саашадахи жэлнүүд болбол гайхамшаг событинуудаар тэмдэглэгдэһэн байна. Баян творческо опыт болбол агууехэ зорилгые шиидхэлгэдэ — дэлхэйн агууехэ хүнүүд, хүнтүрэлтэнэй агууехэ вождьнууд—Ленин ба Сталинай образуудые байгуулгада оролгодонь советскэ кинематографистнуудта туһалаа.

Советскэ арад болбол А. Каплерэй ба М. Роммын „Ленин Октябрьда", „Ленин 1918 ондо", Л. Чиаурелиин „Агууехэ туяан", Н. Погодин ба С. Юткевичын „Буутай хүн", Г. Козинцев ба Л. Трауберггын „Выборгская сторона" картинануудые тон ехэ баяраар угтаба.

Һүүлэй табанжэлдэ, дулэтэ большевик Шахов тухай—мартагдашагүй Кировай ажабайдалай образые харуулһан, „Агууехэ гражданин" гэжэ гайхамшаг картина бии болоһон байна.

Манай ороной үеын мартагдашагүй хуудаһануудые харуулһан фильмнүүд экран дээрэ харуулагдана: А. Толстой ба В. Петровай „Нэгэдэхи Петр", П. Павленко ба С. Эйзенштейнын „Александр Невский", О. Преображенская ба И. Правовай „Степан Разин", В. Шкловский ба В. Пудовкинай „Минин ба Пожарский". Тон бэрхэшээлтэй жанр —комединүүд, шэнэ зохёолнуудаар баяжаба (Г. Александровай —„Волга-Волга", Е. Пометиковай ба И. Пырьевай „Баян бэрэ" ба „Трактористнууд").

Совет үүдэй ороной ахадуу республиканууд кинод һалбаралта—хорин жэлэй гайхамшаг итогань болоно. Национальна студинуудай картинанууд „Щорс" (Киевскэ студи), „Һүүлэй Маскарад", „Арсен" ба „Агууехэ туяан" (Тбилисскэ студи), „Балтийцууд", „Зол жаргалаа бэдэрэгшэд" (Белорусскэ кинофабрика), „Горный марш" (Ереванскэ студи), „Бакинцууд" (Бакинскэ студи), „Хани нүхэд дахин уулзаба" (Сталинабадскэ студи) ба бусад болбол ахадуу республиканууд творческо хэлбэрэшэгүй ургалта тухай гэршэлнэ.

Картиные байгуулагша, творческо коллективэй бүхы хабаадагшад— кинодраматург, режиссер, актернууд болбол харуулһан үзэгдэлнүүдэйгээ бодото байдалыень үнэнөөр, зүбөөр харуулхые оролдоно. Большевистскэ партийность, оролдолго, үнэн харуулга—советскэ киноискусствын гол чертануудань иимэ байна.

Орон болбол киногой хүдэлмэришэдые дурладаг ба сэгнэдэг. Правительство болбол тэдэнэй тон олыень ССР Союзай Орденоор шагнаһан, мүн Верховно Совет үүдэй депутадуудта арадай һунгагдаһан байна. Һаяхан үнгэрһэн, нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Совет үүдтэ һунгалтанууд дээрэ, советскэ кино хэдэн арбаад хүдэлмэрилэгшэд арадай һунгагдамалнуудань болоһон үндэр зол хүртэһэн байна.

Кинематографида олон байн советскэ писательнууд ба драматургнууд анжалтатайгаар хүдэлмэрилнэ А. Толстой, М. Шолохов, В. Катаев, Н. Павленко, В. Вишневский, Н. Погодин ба бусад сценаринаар киноискусствын хэдэн олон тон ехэ зохёолнууд табигдаад байна.

Советскэ киноискусство болбол Агууехэ октябрьска социалистическэ революцеэр түрэһэн Ленин-Сталинай партиар бүтээгдэн жүүлагдаһан байна. Тэрэ хүсэниинь юундэб гэхэдэ, тэрэ болбол коммунизмын агууехэ идеягээр зоригжуулагданхай, тэрэ хүсэниинь юундэб гэхэдэ, тэрэ болбол хүнтүрэлтэнэй шэнэ общестивын байгуулалтын сталинска эпохын агууехэ хэрэгүүдые үнэн һайханай тодо һонор, үнэн образуудта харуулна. Эгээ тиимэ һээ, советскэ киноискусство хэлэниинь арад массануудта [...] ба ойлгостой, эгээ тиимэһээ, хадаа советскэ арадай искусствонь болоно шадаһан байна.

М. Ильи[...]

...МИНАЙ, КЯХТЫН, ЗЭДЫН, СЕЛЕНГЫН БА БИЧУРАЙ АЙМАГУУДАЙ БҮХЫҺУНГАГШАДТА!

...этэ нүхэдүүд!

...ай га бүриһөө зуун пуд ...ангай гектарһаа 40 ...үбһэ абаха гэһэн гера... ...удай хүдэлөөн—үндэр ур... ...түлөө тэмэсэгшэдэй шэнэ ...шаг хүдэлөөн хадаа хүдөө ...тарэанэй тарялан ба ...дээрэ үргэнөөр ябуулаг... ...Сталинградска облас... ...түрүү колхозно бригадир... ...үүсхэлээр, үнгэрэгшэ ...эхилэгдэһэн зуунпудтанай ...болбол хэдэн мянгаад ...дагагшадые олоно, үшөө ...совоа болоно, үнэхөөрөө ...хэрэг болоожо байна. ...найма миллиард пуд ...тахын түлөө, га бүриһөө ...урагасын түлөө мүрысэг... ...эргэнь манай эхэ орон соо ...дэлгэржэ байна. ...1939 он хадаа советскэ ...ангай түйлай эхэ ...жэл байгаа. Энэ ...орон соо 6,5 ...пуд таряан—үнгэрэгшэ ...11 проц. эхэ ургаса ...һан байна. Гэхэтэй ...1939 оной хүдөөажахын ...выставка дээрэ харуу... ...социалистическа газар... ...эхэ илалтанууд ...республикада бии. 1939 ...Бурят-Монгол респуб... ...гектар бүриһөө дун... ...60-66 пуд тарян хуряа... ...Манай колхозууд болбол ...дай ба түрүү бригa... ...зуунпудтанай хүдэлмэ... ...ые хэрэглэжэ шадаһан ...ба хүдөө ажахын кадр... ...һайн хүдэлмэриин ...бүхы агротехническэ ...уулгануудые зүбөөр ...результатда, дурсаг... ...туйлаһан байна. Туй... ...тануудаараа һанаа... ...гүй, таряалангай бүхы ...дай ба сабшалангай ...ын түлөө тэмэсэлдэ ...үүсхэлшэ—ефремовцүүд ...аимовцуудай опыдуудые ...колхозуудта бүри үргэнөөр ...жа байна.

...ургаса абахын түлөө ...звеногоор эмхидхэлгэдэ ...түлөө бүхэреспубликанс ...листическэ соревнованиие ...тухай Бичурын ...колхозуудай правлениүү... ...шэд, бригадирнууд ба ...хын специалистнуудай ...болбол Селенгын, Мухар... ...Тарбагатайн ба бусад ...колхозуудта үргэн ...алобо.

...культурануудай зуун ...ын түлөө тэмэсэл—энэ ...хүдөө ажахыда ажалай ...дээшэлүүлхын түлөө, ...үрэһэжэлые дээшэлүүл... ..., машинануудые макси... ...бүтээсэтэйгээр хэрэглэ... ...тэмэсэл мүн.

...пудтанай хүдэлөөн болбол ...ажахыда социалистическэ ...ниин шэнэ этапэ мүн. ...гектар бүриһөө 400-... ...ба үшөө эхэ ургаса аба... ...ремовцүүдэй эхэ амжал... ...миллион тоото колхоз...

нигүүдэй шадабари болгожо байна. Энэ хүдэлөөн хадаа туйлай эхэ удхашанартай байна. Гектар бүриһөө зуун пуд ургаса абахынь бүхы колхозно бригадануудые урялалга хадаа орооһото таряанай ургасые гектар бүриһөө 13 центнер, т. х. 78 пуд болгохо гэһэн. Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй планаар хүдөө ажахын урда табигдаһан зорилгые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ этигэлые үгэнэ. Гэхэтэй хамта, үргэдэн дэлгэржэ байгаа гайхамшаг герасимовска хүдэлөөнэй ашаар, манай республикын колхозууд болбол үнгэрэгшэ жэлдэ сабшалангые һайжаруулха тон эхэ хүдэлмэри ябуулаа. Республикын солото луговод нүхэр Герасимовай хүдэлмэриин опыдые ба агротехникын бүхы комплексүүдые хэрэглэһэнэйгээ результадуудта, колхозуудай луговодууд ба герасимовска звенонууд болбол сабшалангай ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ эхэ амжалтануудые туйлаа. Луговод нүхэр Герасимов болбол сабшалангаа хоёр дахин сабшажа, гектар бүриһөө 82,5 центнер үбһэ абаа. Бичуурын аймагай «Ким» колхозой луговод нүх. Цыренов 400 гектар площадьһоо, га бүриин 40 центнер үбһэ хуряагаа.

Бүхы культуранууднаа үндэр ургаса абахын түлөө, социалистическэ соревнованиие республика доторoo дэлгэрүүлхэ дурадхалтайгаар бүхы колхозникуудта, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдтэ ба хүдөө ажахын специалистнуудта бэшэгээр хандажа, Бичуурын аймагай колхозникууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын специалистнууд болбол Сталинградска областиин зуунпудтанай бригадирнуудай урялда харюу болгон, 1940 ондо бригада бүхэндэ ефремовскэ звенонуудые байгуулха ба ефремовскэ метод — агротехникые хэрэглэн, гектар бүриһөө 100-һаа доошо бэшэ пуд тарян эдэ звенонуудай абалгые туйлаха уялгануудые бэедээ абаһан байна. Энэ хадаа харюусалгатай ба гайхамшаг зорилго мүн! Өөрынгөө энэ уялгые дүүргэхын тулада, бичурайхидһаа тон эхэ оролдолго ба хүдэлмэри эригдэнэ. Бичуурын аймагай партийна ба партийна бэшэ большевигууд хадаа энэ зорилгые хүндэтэйгээр дүүргэхэ байһань сохом.

Энэ гайхамшаг хүдэлөөндэ имагта шухала удхашанарые олгохо зуураа, зуунпудтанай ба герасимовцуудай хүдэлөөе үргэнөөр дамжахыетнай, гектар бүриһөө 100 пуд тарян ба 40 центнер үбһэ абахын түлөө бүхэреспубликанска социалистическэ соревнованида оролсохыетнай, Таанарые — өөһэдынгөө һунгагшадые, бригадирнуудые, колхозуудай түрүүлэгшэдые ба хүдөө ажахын специалистнуудые урялнаб.

Гектар бүриһөө 100 пуд тарян ба 40 центнер үбһэ абахые хараалһан зорилгоо туйлахын тулада эрхим бэлэдхэл хэрэгтэй. Энээнэй тулада, хабарай тарилгын бэлэдхэлые шангадхаха хэрэгтэй.

Үрэһэн тухай, машинанууд тухай, кадрнуудые бэлэдхэлгэ тухай оролдолго хэрэгтэй. Тарилгые имагта сортто үрэһөөр тариха, тэдэниие нариинаар сортолхо, шанарыень шалгаха, яровизацида бэлэдхэхэ шухала. Транспорт ба хүдөөажахын инвентарь хадаа тарилгада хүсэд бэлэн болгогдоһон байха ёһотой. Тарилгын площадиие ба сабшалангай газарые шанаржуулха агротехническэ хэмжээябуулгануудай бүхы комплекс хүсэд бэелүүлэгдэхэ ёһотой. Зуунпудтан, ефремовцүүд ба герасимовцуудай опыдуудые бүхы бригадануудта, звенонуудта дэлгэрүүлгэ—хүдөө ажахын бүхы специалистнуудай, колхозуудай ба районно организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хүндэтэ хэрэг!

Тарялан ба сабшалан дээрэһээ 1940 ондо үндэр ургасануудые абаха ба зуунпудтан, ефремовцүүд ба герасимовцуудай түрүү зэргэдэ оролсохо бүхы условинууд ба аргабайдалнууд манда бүрин бии.

Колхозуудай правлениинүүдэй, бригадирнуудай, звенонуудай хүдэлмэридэ контролиие шангадхахыетнай, тарилгада бэлэдхэлээр республика соо түрүү һуури эзэлхын тулада үүсхэл ба творческо ажал-ябуулга гаргахыетнай урялнаб. Энээнтэй хамта, өөһэдынгөө түрэл хэрэгые — социалистическэ малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулагты! Малажалай ферманууд (МТФ, КТФ, ОТФ ба СТФ) хадаа тэжээлээр хүсэд хангагдаһанхай гү, түл абалгада шухала хэрэглэгдэхэ зүйлнүүдээр хангагдаһанхай гү, ферманууд бүридүүлэгдэнхэй гү—гэжэ шалгагты. Фермэдэ юун хэрэгтэйб, тэдэ бүгэдэ бүрин хангагдаһан байха ёһотой, ушарань, тэдэнэй судьба хадаа социалистическэ малажалай саашанхи ургалтые шиидхэнэ.

Арадэоной культура ба ажаһуудал тухай тэмдэглэхэ шухала байна. Энэ асуудал болбол эхэ ороной үнэн сэхэ гражданин бүриин тон шухала, түрүүшын ээлжээнэй асуудал мүн. Мүнөө, бурят-монгол арадай бодото искусствые Москвагай ажалшадта, агууехэ партида, правительствода, арадуудай вождь Сталинда харуулхын тулада, манай Бурят-Монгол республикын бэлэдхэжэ байгаа үедэ, бидэнэр болбол колхозно бүлэдөө коммунистическэ культурые нэбтэрүүлхын түлөө бүгэдөөрэн тэмэсэхэ, алдарта декадада бэлэдхэлгэдэ активнаар хабаадалсахын түлөө тэмэсэхэ ёһотойбди.

Алдарта, гайхамшаг искусствые—арадай искусствые харуулхын тулада, арадай культура ба искусствые үргэлгэ—бидэнэр бүхэнэй хэрэг болоно.

Стахановска хүдэлөөе үргэнөөр дэлгэрүүлэн, бүхы колхозникууд эмхитэйгээр хүдэлмэрилөөд байгаа һаань, тогтоогдоһон нормонуудые участок бүхэн дээрэ дүүргэхэһээ гадна, мүн үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ оролдоо һаатнай, танай аймаг республика соогоо түрүү һуури эзэлжэ шадаха ба эзэлхэшье ёһотой.

Нүхэдүүд, амжалтатайгаар хүдэлмэрилхыетнай хүсэнэб!

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАТ Д. ЭРДЫНЕЕВА.

„12 Октябрь" колхоз (Сталинградска областиин, Урюпинский район) болбол 1940 оной хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ кандидадаар, область соогоо түрүүлэн баталагдаба. Ороoһото таряанай ургасаар энэ колхоз, һүүлэй 8 жэл соо, дунда зэргээр, га бүриһөө 9,1 центнер хуряаһан юм. 1939 ондо тус колхоз ороoһото культураар 13,2 центнер, наран сэсэгээр—12,5 центнер ургаса абажа, ажалта үдэртөө мүнгөөр—5 түх. 50 мүнгэ, ороoһоор—8,5 кг, ургамалай тоһо—200 грамм, овощ—2 кг хубааба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Үнгэрэгшэ жэлдэ 1529 ажалтаүдэр олоһон колхозник Стрепетов гэгшын бүлэ ажалтаүдэрөөрөө олоһон тарягаа абажа байна.

Выставкэдэ кандидадуудые шэлэлгые удааруулхагүй

Арад болбол 1939 оной хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкые стахановска опыдой Бүхэсоюзна университет гэжэ нэрлэһэн байна. Выставка болбол хүдөө ажахын олонмиллионно хүдэлмэрилэгшэдые түрүү опыдуудаар ба баян методоор зэбсэглэһэн ба Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй планиие дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ колхозно массын дунда хүсэтэ энтузиазм ба инициативануудые үүсхэбэ. Хүсэдбэшэ мэдээнэй ёһоор, 1940 оной хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха хүндэтэ эрхэ олохын түлөө манай республикын 328 колхозууд, малажалай 265 ферманууд, 313 бригаданууд, 8 сомонуудай советүүд, 28 МТС-үүд социалистическэ соревнованида оролсоһон байна. Эдээнһээ 6 колхозууд, малажалай 12 ферманууд, 1 МТС, хүдөө ажахын түрүүшүүл ба специалистнууд, хүтэлбэрилэгшэд—38 хүн кандидадуудта баталагдаа. Жэшээлхэдэ, ХАБВ-ын Дальнэ Востогой павильондохи БМАССР-эй залда үргэнөөр харуулагдалгада кандидадаар баталагдаһан, Баргажанай аймагай Карл Марксай нэрэмжэтэ колхоз болбол 1937, 1938 ба 1939 онуудай туршэ соо: нэгэ эхэ гахай бүриһөө 17,9 толгой бело-английскэ үүлтэрэй метис поршонхонуудые абаһан байна; 100 эхэ хони ба имаадуудһаа 113 хурига-эшэгэдые абаһан ба меринос үүлтэрэй нэгэ хонин бүриһөө 5,5 килограмм нооһо хайшалһан юм; фуражна нэгэ үнеэн бүриһөө 1502 литр һү һааһан ба 6 һаратай тугалань сутка бүридэ дунда жэшээгээр 575 граммаар нэмэдэг байгаа; 3249 гектар сабшалангай газарһаа гектар бүриин, дунда жэшээгээр, 15,65 центнер үбһэ хуряаһан юм. Агротехникые хүсэдөөр хэрэглэһэнэй ашаар, 14 гектарһаа гектар бүриин (дунда жэшээгээр) 83 центнер үбһэ абаһан байна. Тус колхозой 11 эрхим стахановцууд, ховитоварна 2 ферманууд, нэгэ СТФ ба МТФ ХАБВ-дэ кандидадаар баталагдаба. Мүн Тунхэнэй аймагай „Красный Пахарь" колхоз болбол һүүлэй 3 жэлнүүдэй туршэ соо 505 гектар таряаланһаа гектар бүриин 12-12 центнер элдэб культурануудай ороoһо ба 244 гектар газарһаа гектар бүриин (дунда жэшээгээр) 17,4 центнер шэниисэ хуряаһан байна. Тус колхоз хадаа гүрэнэй урдаан уялгануудые 100% саг соонь дүүргэнэ. Тельманай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр Долгор Жалсанова болбол 4 жэлэй туршэ соо фермэдэ хүдэлмэрилхэ зуураа, фуражна үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 2408,9 литр һү һааһан байна. Гашейн МТС-ын тракторна отрядай эрхим бригадир нүх. Максимов болбол һүүлэй хоёр жэлэй туршэ соо „ЧТЗ" маркын тракторaар 1518 гектар, „СТЗ" тракторaар—1204,5 гектар газар хахалһаа байна. Курбиин МТС-ын солото комбайнер нүх. Тудуп Цырендоржиев болбол 1938 ондо 16 футово комбайнаар 450 гектар ба 1939 ондо 703 гектар ургаса хуряагаа. Алдарта луговод нүхэр Василий Александрович Герасимов болбол 1939 ондо 40 гектар сабшалангай газарһаа гектар бүриин 35 центнер ба 2 гектар газарһаа гектар бүриин 92,6 центнер үбһэ абаһан байна. Эдэнэр болбол 1940 оной выставкэдэ үргэнөөр харуулагдаха кандидадта главвыставкомоор баталагдаба.

Зүгөөр, юрэнхы дээрэ выставкэдэ бэлэдхэл һайн бэшэ. Газарай органууд ба аймагай хүтэлбэрилхы организацинууд болбол выставкэдэ бэлэдхэлые хангалтагүйгөөр ябуулжа байһанайнь результадта, Зэдын аймагһаа бусадта, выставкэдэ хабаадаха дурахүсэл тухай үгэһэн мэдүүлгэнүүдэй тоо, үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ үсөөн байна. Илангаяа, Кяхтын, Яруунын, Тунхэнэй, Селенгын, Хоринн аймагууд болбол выставкэдэ хабаадалсахаар түрүү хүнүүдээ хүсэд алируулээгүй байна.

Мүнөө, выставкэдэ бэлэдхэлгын тон харюусалгатай ба шухала хүдэлмэри—выставкэдэ кандидадуудые шэлэлгэ, манай республика дотор ябуулагдажа байна. Мартын 1 хүртэр, манай Бурят-Монгол болбол өөһэдынгөө эрхинүүдые выставкын кандидадта шэлэхэ, документациие ба оформилхо, тэдэниие Главвыставкомой баталалгада табиха ёһотой. Энэ—тон харюусалгатай зорилго. Энээндэ, партийна ба советскэ бүхы организацинууд, газартаряалангай органууд хандуулагдаһан байха ёһотой. Главвыставкомоор тогтоогдоһон показательнуудые харюусаха колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудые, ферманүүдые, хүдөө ажахын түрүүшүүл, специалистнууд ба хүтэлбэрилэгшэдые, юнадуудые бултыень выставкэдэ хабаадуулха хэрэгтэй.

Х. Хепхеев.

Үргэлжэдээ грамотно болохын түлөө тэмэсэхэ

Заиграйн аймаг дотор 1939 ондо үзэг бэшэгмэдэхэгүй 1166 хүн һургагдаха байһан аад, 1939 оной декабриин 1-нэй байдалаар 349 һургагдаһан байгаа. Гадна, бэшэг багамэдэхэ 931 хүнһээ оройдоо эрбэхэн хүниинь һуража гараһан байна. Мүнөө, аймагай гэгээрэлэй таһагта наһатанай һургуулинуудта хабаадалсагшадай тодорхой мэдээншье байдаггүй. Мүн 1940 оной гараһанһаа хойшо, энээн тушаа хангалтатай хүдэлмэри хэгдээгүй.

Иимэһээ, аймагай гэгээрэлэй таһаг ликбезэй хүдэлмэриие һайжаруулха тухай эрид хүбилалта гаргаха хэрэгтэй.

О. Б.

Колхозно жаргалта ажабайдал

...урэн болбол үргэн уужам ...дагаа үдэр баян ...үгэхэ байһанаа найдуул... ...үдэр бүри һэбшээ... ... Тус мүрэндэ шуд... ...гүй олон гориходой ...болохо гүбөө майлануудые ...ба ноёдой хэдэн ...һүрэг малнууд бүрхөөжэ ...лэй. Тэдэ малые үншэн ...хүнэг зарсаар, табаг ...—хүйтэн халуундашье ...һэн.

...урэн шадархи уужам ...шье уужам һаань, үгытэй ...бурят арадай амарха ...вагашье үдэр урдань ...гүй һэн.

...брини агууехэ революциин ..., тэрээнэй улаан дулэн ...оршиие гэрэлтүүлхэдэнь, ...малша зоной байдал ...болоожо эхилһэнь ойлгостой ...ндо хэдэхэн үгытэй айлнууд ..., Удэ голой эрье дээрэ ...ажал» артель (мүнөө ...ай нэрэмжэтэ колхоз) ...һон юм. Энэ колхоз жэлһээ ...бүри ургажа, 9 жэл соо ...гаа аймаг соо түрүү ...болоо.

...—Молотовай нэрэмжэтэ ...209 айл, 660 хүн ...ба. Колхозой ажалда 363 ...хабаадана.

... дээрэ гайхамшаг ...Конституциин үндэһэ ...дээрэ, алтан актаар 30.841 ...газар колхоздо мүнхэдөө үгтэһэн байна. Хайша-хайшаа зуугаад километрэй зайтай уужам эхэ дэбисхэр дээрэ, 7079 толгой томо-томо малнууд 26 гуртэнүүд дээрэ үдхэгдэжэ байна. Тэндэ зуу шахуу эрхим колхозникууд өөрынгөө колхозой социалистическэ баян һүрэгүүдые хаража ба үдхэжэ байна.

Эдэ гуртэнүүд дээрэ, колхозникуудай байха уужам сэбэр ба һаруул гэрнүүд, зоотехническэ ёһоор баригдаһан малай дулаан ба дулаалһан 20 база, тугалай 20 гэр, 5 конюшни, 2 свинарник, 19 овчарник бии байна. Гуртэ бүхэндэ малай түрэхэ гэр ба үбшэн малые илгаха изоляторнуудтай.

Колхозой ферманүүдтэ хүдэлжэ байгаа колхозникууд-һаалишад, адуушад, хонишод адуу малаа анхаралтайгаар харана. Тэдэнэй хаража байгаа тобир-тарган малнууд, шэнэ шэнэ базануудые, тэжээлэй базые харахада, эндэ социалистическэ малажалые улам жэ ехээр хүгжөөхэ аргабайдалнууд тодорхойлогдоно.

Олзо ашагаар бага — жэжэ үүлтэрэй малые, мяха тоһоор элбэг ашаг олзо ехэтэй томо үүлтэртэй болгохын тула колхозонь тон эхэ хүдэлмэринүүдые ябуулна. Томо буха, һайн үүлтэрэй азарга, меринос хусанууд г. м. олон. Мүнөө үедэ, тус колхоздо 245 толгой симментальска, орловско, меринос үүлтэрэй малнууд бии.

Гоё бэетэй Орловско үүлтэрэй хатарша, 1938 ондо түрэһэн 20 толгой эрхим унагад бии. Гурбан жэл соо 3355 толгой мал нэмээ. Энэ колхоз — 1939 ондо 558 000 түхэриг олзо оруулһан юм. Тэрэ сумаһаа 357000 түхэригэнь ганса малажалһаа ороһон байна.

1930 ондо 16 гектарта таряа тариһан аад, 1939 ондо хамта 1140 га тэряанажалтай болоһон байна. Ургасань хэды дахин эхэ болоһон байна.

Хүдөөажахын элдэб машинанууд олон. 3 дизельнэ машинань тээрмэ, модо хюреэдэдэг рама ба динамые хүдэлгэнэ.

Колхозникууд сэбэр гоё ба культурна һуудалтай болоо. Урдань түмэр тулга, модон тэбшэ, модон аяга ба шэрэм горшогһоо бэшэ, юушьегүй байһан үгытэй малшад, мүнөө—гэр соогоо түмэр шэрээтэй, патифонтой, велосипедтэй, часытай, самовартай болоо. Тэдэнэй һуужа байһан хэдэ хэдэн таһалгануудтай сэбэр уужам гэрнүүд соонь «Ильичын лампочканууд» носоно. Колхозникууд, өөһэдынгөө үүсхэлээр нэгэ клуб, 3 баня, хүүгэдэй яслиин гэр, спортплощадка, правлениин гэр бариба. Малай ферманүүдэй гуртэ бүридэ улаан булан ба радио бии. Хамтадаа 126 айлнуудань 2700 түхэригэй, 211 хэһэг элдэб журналнууд ба газедүүдые захижа уншана. Тэрээнэй 45 хэһэгэнь «Бурправда» ба 73 хэһэгэнь „ҮНЭН" газедүүд. Культурна хэрэгтэ, 1939 он соо 22077 түхэриг гаргаһан байха юм. Клубайгаа дэргэдэ, залуушуудай инициативаар байгуулагдаһан, уранһайханай самодеятельна кружоктой. Эндэ элдэб гоё һайханууд дуун ба музыкальна наадаар наадажа, колхозникууд өөһэдынгөө сүлөөтэй сагые сэнгэлиг хүхюунээр үнгэргэнэ. Энэ колхоз библиотекатай болоо. Тэндэнь 2150 янзын книганууд бии юм. Колхозой залуушууд иигэжэ дуулалдадаг:

Сэнгэлиг жаргалтай байдалтай даа,

Центртээш, стандааш, хүхюутэй даа!

Стахановска үнэн сэхэ ажалһаа колхозникуудай ашаг олзонь эхэ болоожо, колхозникууд шанга шадалтайнууд болоо. 1939 онойгоо олзо хубаарияар: Цыренов Мархадай 4870 түхэриг олзо абаа; Мижитов Митап 3700 түхэриг, Цыбиков Цыренжап 3384 түхэриг г. м. Иимэнүүд колхозникууд ганса нэгэн бэшэ, олон юм.

Молотовай нэрэмжэтэ колхоз болбол социалистическэ ажалай гайхамшаг суута хүнүүд—сталинска эпохын түрүү хүнүүд—стахановцуудай урган гараха кузница болоо. Хэдэн олон комбайнернууд, трактористнууд, шофернууд, ветфельдшернууд ба санитарнууд, полевой ба малажалай бригадирнууд гэхэ мэтын 149 хүн бии байна. Ленин-Сталинай партида преданнэ, эхэ ороной дулата патриодууд—эрхим хүбүүд ба басагадые бэлэдхэв. Эдээн соо, аймаг соохи солото хүнүүд бии гэхэдэ: урдын батрак Гомбоев Цырэмпил—мүнөө Молотовай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, ВКП(б)-ын айкомой бюрогой член; Жалсанова Дулгар—суута хониишон, БМАССР-ай Верховно Соведэй депутат; хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшад, эрхим адуушад: Бадмаев Мэхи, Бадмаев Жамсо, Базаров Даши; суута һаалишад: Шагдарова Хандама, Сондорова Цындэмэ, Баһа, энэ колхозһоо эхин ба дунда һургуулиин 6 багшанар, малай 2 эмшэд, медицинскэ 1 хүдэлмэрилэгшэ, партийна ба советскэ 10 хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын харюусалгата 2 хүдэлмэрилэгшэд, тоосооной 5 хүдэлмэрилэгшэд ба бусад ургаба. Колхозой дэргэдэхи эхин һургуулида колхозникуудай 74 хүүгэд һурана. Дунда ба дээдэ һургуулинуудта 51 хүн һурана. Хүсэдбэшэ дунда һургуули дүүргэһэн 6 басагад болбол бэшэг бага мэдэгшэдые һургаха һургуулинуудта—гурт ба бригада дээгүүр һургажа байна. „Бэшэг мэдэхэгүй хүн болбол политикын газаа тээ байха, тэрээниие түбхэн түрүүн үзэгтэ һургаха хэрэгтэй" гэһэн Ильичын захяае Молотовай нэрэмжэтэ колхоз дүүргэхын түлөө тэмэсэнэ. Бэшэг мэдэхэгүйе 100 проц. усадхажа, гайхамшаг амжалта хэһэнэйгээ түлөө аймагай Совет болбол багшанар: Цырендоржиева, Жамбалдоржиева ба түрүүлэгшэ Гомбоев гэгшэдые шагнаһан байна.

1940 ондо Москвада болохо, Бурят-Монголой искусствын декадада Молотовай нэрэмжэтэ колхозһоо 10 хүн хабаадалсахань. Эдээн соо—аймаг соохи суута дуушад: 14 наһатай пионер Цыденова Цырендулма ба Һамаева гэгшэд байлсаха. Тэдэнэр һаяхан Улан-Үдэдэ өөһэдынгөө талантые харуулаад ерэһэн байна.

Эдэ бүхы илалтанууд болбол Ленин-Сталинай партиин мэргэн хүтэлбэреер социалистическэ соревнованиин үндэһэ һуури дээрэ, бүхы колхозникуудай ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэһэнэй ашa үрэ болоно. Колхоз дээрэ 36 агитаторнууд—партиин ба комсомолой членүүд—алдарта стахановцууд хүдэлмэрилжэ байна.

Хэрбээ, бидэ үнэн сэхээр колхоздоо ажаллаа һаа, 2-3 жэл соо бүхы колхозникуудые культурна ба шанга шадалтай болгожо шадахабди гэжэ, агууехэ вождь Сталинай хэлэһэн заабаринь тус колхоздо бодото дээрээ бэелүүлэгдэв.

Эгэтын сомон.

Ц. Ж. Дашипылон.

Февралиин 10-hаа 12 хүртэр санашадай республиканска соревновани үнгэргэгдэhэн байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Соревнованида түрүү hуури эзэлэгшэд (зүүн гарhаа): Казаков (Кяхта), Сухарева („Медик“), Устюгова (Баргажан) ба Головин (ПВЗ).

Тарилгада эрхимээр бэлэдхэхэ

(Селькорнуудай бэшэгтэ шэнжэлэл)

Мүнөө, манай республикын колхозууд тарилгада эрхимээр бэлэдхэхын тула гэнэсэжэ байнад. Тарилгын бэлэдхэлдэ аргабайдалнуудаа хэрэлэргэ колхозуудай хэрэглэжэ байhан тухай манай газетын селькорнууд бэшэнэд.

Түрүүлэгшэ нүх. А. Цыбикжаповай эрхим хүтэлбэриин ашаар, Зэдын аймагай, Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз болбол хабарай тарилгада эрхим бэлэдхэлые хангаба. Мүнөө, тарилгын бүхы хэрэгсэлнүүд бэлэн. Агрохэмжээлбуулганууд бэелүүлэгдэб, моридонь тарган. Колхознигуудань ерэхэ хабарай тарилгые богонихон болзорто, эрхим шанартайгаар үнгэргэхөөр бэлэн байна — гэжэ селькор Д. Цыремпилов мэдээсэнэ.

Мүн, Зэдэhээ манай активна селькор нүхэр Гавриил Жербаев болбол колхозуудай түмэрэй дархашуулай, тарилгын бэлэдхэлдэ активнаар хабаадажа байhан тухай бэшэнэ:

— Сахьяновагай нэрэмжэтэ колхозой кузнец нүхэр Бадма Будаев болбол жэл бүри колхозойгоо хүдөөлжэхын машина зэбсэгүүдые саг соонь эрхим шанартайгаар ремонтолдог. Энэ жэлдэшье 25 плугуудые, 5 борнойнуудые ба бусад машина зэбсэгүүдые hайнаар ремонтлоо. Бадма хадаа стахановска ажалаараа бэлэн оло олодог.

Алтайн хизаарай, Белоглазовска районой, «Искра» колхозой звеновод нүхэр Михаил Ефремовай жэшээгээр. Ульдэргын сомоной, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 5 эрхим колхознигуудhаа бүридэжэ, үндэр ургасын сагүргэлжын звено эмхидхэгдэбэ. Энэ звено хадаа ерэхэ жэлдэ үндэр ургаса хуряахын тула хабарай тарилгада бэлэдхэлые hайнар дүүргэхэнь, — гэжэ селькор нүхэр Галсанова Сымжит бэшэнэ.

АНГУУШАД

1939 оной туршо соо, Яруунын аймагай ангуушад болбол 92 шоно бариhан байна. Тус аймагта hаяхан ангуушадай 3 бригада эмхидхэгдээ. «Улаан-Туя» колхозой ангуушадай бригадын бригадир нүхэр Будажаб Жамбалов болбол январь hара соо 4 шоно барижа, гэрээнэйгээ түлөө 600 түхэригөөр шагнагдаа. Тэрэшэлэн, «Социализм» колхозой ангуушадай бригада 3 шоно, мяханай совхозой дэргэдэ эмхидхэгдэhэн ангуушадай бригада 3 шоно бариhан ба мүн ангууша-стахановец нүхэр И. И. Щеголев гэгшэ баhа 3 шоно баряа. Эдэнэр мүнгэн шагналнуудые абаhан байна.

Кяхтын аймагай солото ангуушан нүх. Жамсаран Банзаров 1939 оной ноябрь hара соо 4 шоно алажа, 600 түхэриг мүнгэ олоhон байна.

Д. Цыренов

НҮУЖЭ ЕРЭГШЭДТЭ—ЭРХИМ УГТАЛГА

«Колхозуудай общественнэ газарые үрилгэhээ хамгаалха хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-эйн ЦК-гэй ба СССР-эй СНК-гэй, 1939 оной майн 27-ой тогтоол болбол колхозуудай улам бүри бүхэжэлгэдэ, бүгэдэ колхознигуудай культурна ба шанга шадалтай ажабайдалда оролгодо бүхэдөө зорюулагданхай. Энэ тогтоол хадаа манай колхозуудта ямагта ехэ удхашанартай. Тиимэ дээрэhээ, манай колхозууд болбол СССР-эй бага газартай районуудhаа нүүжэ ерэhэн колхознигуудые угтан абажа, хүдэлмэришэнэйгээ хүсые нэмэхэ аргабайдалтай болоно.

«Правда» газетэдэ ВКП(б)-эйн Обкомой секретарь нүхэр Игнатьевай статьягай толилогдоhоной hүүлдэ, Украинаhаа, Белоруссиhаа, Горьковско, Калининска, Смоленско ба Союзай бусад олон областьнууд ба районуудhаа хэдэн олон колхознигууд. hалбарап байгаа социалистическа Бурят-Монголдо нүүжэ ерэхэ дурахүсэл тухайгаа мэдүүлгэнүүдые бэшэhэн байна.

Эдэ нүүжэ ерэгшэдые — манай республикын колхознигуудтай суг хамта ажаллахаа хүсэhэн колхознигуудые — угтан абалгада Селенгын аймагай колхозуудай яажа бэлэдхэжэ байhынь хаража үзэе.

Тус аймагай колхозууд болбол 165 үрхэ колхознигуудые абаха эргэтэй байhан тухайгаа мэдүүлгые аймгүйсэдкомдо барихан байна. Теэд, үнэн хэрэг дээрээ тэдэнииие угтан абалгада олонхи колхозууд бэлэдхээгүй байна. Мүнөө, тус аймаг дотор 21 гэр байранууд бэлэн болоhондо тоологдодоггүйшье hаа, тэрэнэй доторойнь оборудовани (печь г. м.) холо дутуу.

Ноёхоной сельсоведэй „Большевик“ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Цыденов, парторг нүх. Бамбаров) болбол нүүжэ ерэхые хүсэhэн 25 айлые урихан аад, тэдэнэрые угтажа абалгада оройдоошье бэлэдхээгүй. Гүрэнhөө энэ колхоздо 40000 түхэриг удаан болзортой ссуда үгтэhэн байгаа. Гэбэшье, энэ мүнгэнииинь мүнөөшье хүртэр хэрэглэгдээгүй байха юм.

Мүн тэрэшэлэн, Загустайн сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз, Тамчын сомоной, Молотовай нэрэмжэтэ ба Селендумын сельсоведэй «Улаан Темник» колхозууд болбол нүүжэ ерэгшэдые угтан абалгада хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байна.

Эдэ дутуунуудаа дары усадхажа, нүүжэ ерэгшэдтэ зохистой условинуудые байгуулха тухай Селенгын аймагай хүтэлбэрилэгшэд шухала анхаралаа хандуулха ёhотой.

Сод. Шарапов.

МАЛАЙ БЭШЭЛГЫН МАТЕРИАЛНУУД ЮУ ХАРУУЛНАБ

Социалистическа Бурят-Монголой олонхи аймагуудта малай Бүхэсоюзна бэшэлгын дүн гаргагдаа. Бэшэлгын материалнууд хадаа колхозуудта общественнэ малажалай хэды түргөөр ургаhыень харуулна.

Тарбагатайн аймагта эбэртэ томо малнуудай тоо толгой hүүлшын хоёр жэлэй туршо соо табин процент, хони ба ямаадайнь тоо —59, гахайнуудайнь—90,2, адуу моридойнь тоо—18,5 (бүхы малнуудайнь тоо толгой 44,5 процент) ургаа.

«Колхозуудта общественнэ малажалые хүгжөөхэ хэмжээябуулганууд тухай» СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоолой толилогдоhоной hүүлдэ, Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоз болбол гурбан фермэнүүдые (МТФ, ОТФ, СТФ) эмхидхэбэ. Колхозойнь хонишо нүхэр Емельянов болбол гурбан жэлэй туршо соо 100 толгой эхэ хонид бүриhөө 140 толгой хури[...] абаhан байна.

Закаминай аймагта нэгэхэн[...] туршо соо эбэртэ малнуу[...] тоо толгой 12,4 проц., мори[...] —10,8 проц., хони ба ямаа[...] 29,8 проц., гахайнуудайнь [...] процент ургаба. Энэ колхоз[...] бол малажалые хүгжөөхэ гү[...] планиие амжалтатайгаар д[...] hэнэйгээ ашаар, БМА[...] Верховно Соведэй Прези[...] ба Совнаркомой дамжу[...] Улаан Тугые абаа. Ста[...] нэрэмжэтэ колхоз болбол [...] оной январиин 1-дэ 1477 [...] үнеэдтэй байhанаа, мүнөө [...] үнеэдтэй (тэрэнэй тоодо [...] толгойнь hаалини) болоо. Фе[...] үнгэрэгшэ жэлдэ 400 түг[...] дые харууhалжа мал болгоба[...]

Бурят-Монголой колхо[...] социалистическа малажал [...] нигэжэ хүгжэнэ ба ургана [...]

Б.[...]

Закаминайхидай инициатива

Закаминай аймаг болбол республикын столицоhоо угаа холо (400-500 километр). Эндэ Союз соохи томонууд комбинадуудай нэгэн—Зэдын вольфрамово комбинат бии. Вольфрамово комбинадаар үйлэдбэрилэгдэhэн продукциие Бурят-Монголой столица Улан-Удэ хүртэр асаралгада, мүн комбинадай олон мянгаад хүдэлмэришэдтэ шухала хэрэглэгдэхэ ад товарнуудые абаашалгада hайн харгы ямагта удхашанартай байна. Закаминай аймагай газарынь хада, шулуугаар элбэг, тиимэhээ харгын барилгада бэрхэшээлтэй юм.

Хэды тиимэ байбашье, вольфрамово комбинадай харгы замай таhагай коллектив болбол hайн инициатива гаргаба. Эдэнэр, 1940 оной хабарай үедэ, Үлэгшэнэй сомонhоо Зэдэстрой хүртэр 90 километр газарта 10-15 хоногой туршо соо, шоссейнэ харгы бариха гэжэ аймагайгаа колхознигуудта хандаhан байна.

Дээрэ бэшэгдэhэн коллективай-хидай инициативые аймаг д[...] колхозууд халуунаар у[...] „Улаан Малчин“ колхозой [...] хознигууд харгы замай т[...] бригада эмхидхээ. Тэрэ бр[...] хадаа тусхайта хүдэлм[...] хэрэглэгдэхэ модо, шулуу б[...] hэ г. м. хабар болтор бэл[...] байна. Мүн, сомон доторхи х[...] заhабариие эхилээ.

„Улаан-Таряшан“ колхоз[...] хабар болтор сомон доторхи [...] гыгаа образцовоор заhахаб[...] жэ бодото уялга абаа.

Закаминай аймагай кол[...] гууд харгы замай барилгад[...] ганска методые үргэнөөр хэ[...] жэ эхилээ. Закаминайхидай [...] циативые республикын бүхы [...] хознигууд халуунаар д[...] ёhотой.

Баир Анга[...]

Харюусалгата редактор Р. БИМ[...]

Ажалшадай эрилтые бүрин хангаха

Колхозно деревнинүүдэй hалбаран хүгжэхэ тудам ажалша массын культурна эрилтэнь улам дээшэлнэ. Энээниие доро дурсагдаhан фактнууд гэршэлнэ.

Бурят-Монгол республика доторхи потребкооперацинууд, 1939 оной туршо соо ниитын эдеэ хоолой планиие 124,6 процент дүүргэhэн гү, али 5500 мянган түхэригэй плантай байhан аад, 6850 мянган түхэригэй оборот хэhэн байна. Эдеэ хоолой 1939 оной планиие 1938 онойхитой сасуулбал, 60,3 процент ургаа. Иимэ ургалта хадаа ниитын эдеэ хоолой ниилээд hайжаруулагдаhаниие харуулна.

Ниитын эдеэ хоолой асуудалые зарим районпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүбөөр табиhанай результадта, илангаяа районой центр дээрэ, hайнаар оборудовалагдаhан, hаруул сэбэрхэн, ажалшадай эрилтые хангадаг столовонууд манай республика дотор олошороо. Жэшээлхэдэ, Хойто-Байгалай районцентр дээрэ, районпотребсоюзай (түрүүлэгшэнь нүхэр Решетников) системын образцово столово бии. Энэ столово хадаа үргэн ассортиментын блюдануудтай, нэгэдэхи блюдань 4-5 янзын, хоёрдохинь 10 ба гурбадахинь 2 блюда хүртэр байдаг. Бичурай районпотребсоюзай (түрүүлэгшэнь нүх. Зеркальцев) районцентрдэхи столово болбол мүн тэрэшэлэн hайн байна. Ниитын эдеэ хоолой 1939 оной план 105 процент дүүргэгдээ. Эдэ районсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд ниитын эдеэ хоолой шанарые дээшэлүүлхын түлөө большевистскээр оролдожо, урдаа табигдаhан харюусалгатай зорилгонуудые бодото хэрэгээр бэелүүлээ. Мүн иимэнүүд ниитын эдеэ хоолой түрүү предприятинууд үшөөл тон үсөөн тоотой байна.

Хүдөө нютагуудахи ниитын эдеэ хоолой олонхи организацинууд ажалшадай эрилтые хүсэдөөр хангажа шаданагүй. Хүдөө нютагуудахи зарим столовонууд культурна бэшэ, блюдануудайнь ассортимент үсөөн, шанарынь муу ба планаа дүүргэдэггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, Яруунын районпотребсоюз болбол ниитын эдеэ хоолой 1939 оной планиие миил 93 процент дүүргээ. Хэрбээ табигдаhан планаа дүүргэхын түлөө большевистскээр оролдоо hаань, тэрэниие дүүргэхэ бүхы условинууд байгаа.

Мухар-Шэбэрэй районцентр дээрэхи столово муугаар хүдэлмэрилнэ. Байрынь оборудовани муу. Гэр соонь хүйтэн ба сэбэр бэшэ байдаг. Эдеэгээ муугаар бэлэдхэдэг. Юуб гэхэдэ, «шараhан загаhа» шарагдахаhаа байтагай, хүсэд гэдэhэгүй байдаг. Мүн, блюдануудай ассортиментынь тон үсөөхэн.

Зарим районсоюзуудай, сельпонуудай ба столовонуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа ниитын эдеэ хоолой муу байhан шалтагааниие хүдөөжахын продуктын „хоморhоо“ болоно гэжэ тайлбарилхые оролдодог. Энэ хүндэтэй шалтагаан бэшэ. Манай республика доторхи колхозуудта хүдөөэжахын продукт (мяхан, тоhон, hүн, овощи ба бусад) элбэг.

Гадна, ниитын эдеэ хоолой организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол хүдөөэжахын продукт ба түлишэ г. м. абалгада гаргашалагдахаар хараалагдаhан мүнгые хүсэд хэрэглэдэггүй байна. Селенгын районпотребсоюзай системын, Тамчын сельпогой столово болбол хүдөөэжахын продуктгүй ба түлишөөр таhалданхай байха юм. Хэды иимэ байбашье, эдэ шухала хэрэгсэлдэ гаргашалагдаха ёhотой мүнгэниинь гаргашалагдаагүй шахуу байна. Энэ ушарые районпотребсоюз ба сельпогой правлени мэдэжэ байбашье, хэмжээ абанагүй.

Хүдөө нютагуудахи зарим столовонуудта шадабаритай поварнууд ба тэрэнэй туhалагшад үгы байдаг. Районпотребсоюзууд хадаа кадрнуудые бэлэдхэхэ тухай анхаралаа табинагүй. 1939 ондо Буркоопсоюзай дэргэдэ үнгэргэгдэhэн, поварнуудай курсда Мухар-Шэбэрэй, Селенгын ба Тарбагатайн районсоюзууд нэгэшье хүниие эльгээгээгүй байна. Кадрнуудые бэлэдхэхэ тухай Центрсоюзай заабариие дүүргэлтэ болгоногүй.

«Гурбадугаар табанжэл болбол шухала хэрэглэгдэхэ товарнууд, продуктнууд, байрануудаар, арад зоной ажаhуудалаар ба культурна обслуживаниар, ажалшадай хэрэглэл ба эрилтэнүүдэй үшөө бүри үндэр хангагдалые хангаха ёhотой» (ВКП(б)-эйн XVIII съездын резолюци).

Колхозно селонууд үргэн hалбарна ба баяжана. Районно центрнүүдтэ колхознигуудай байшангууд байгуулагдана, тэндэ ларек байгуулха ба ерэгшэдтэ халуун сай уулгаха, амаруулха условинуудые байгуулха шухала.

Энэ асуудалые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ ябадалда районпотребсоюзууд анхаралаа багаар табидаг. Колхознигуудай бууха гэр ба ларек байгуулаабди гэжэ гансахан лэ ёhо дүүргэдэг байна.

Баунтын районпотребсоюз болбол 1939 оной II кварталда колхознигуудай бууха гэрые ларектойгоор байгуулха ёhотой байhан аад, IV квартал соо тэрэнээ бүтөөhэн болбошье, ларегынь колхознигуудай гэрhээ 2-3 километр холо баригданхай.

Хүдөө нютагуудта эдеэ хоолые образцовоор табиха услови бидэндэ бүрин бии. Районно организацинууд ба колхозууд энэ хэрэгтэ активнаар туhалха байна. Тиимэhээ, кооперативна хүдэлмэрилэгшэд энэ шухала хэрэгые бодотоор бэелүүлхын тула большевистскээр хүдэлмэрилхэ ёhотой.

И. Григорьев.

1940 ондо, Москвада болохо Бурят-Монголой искусств[...] декадада харуулагдаха түгэсхэлэй концертдэ бэлэдхэ[...] дашарамдуулан, БМАССР-эй СНК-гэй дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Управлени болбол

ХААМАЛ КОНКУРС СОНОСХОНО

БУРЯТ-МОНГОЛ ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ЭРХИМ ДУУНАЙ

Эрхим дуунуудые зохёогшодто доро дурсагдаh[...] премиинүүд байгуулагдаба:

Нэгэдэхи преми—3000 түхэриг.

Хоёрдохи преми—2000 түхэриг (хоёр преми).

Дуунуудай текстнүүдые угалгын болзорынь—1940 о[...] мартын 15 хүртэр.

Материалаа бүтүү конверт соо хэжэ, г. Улан-Удэ, [...] советов ком. 14, управление по делам Искусств при С[...] БМАССР—гэhэн адресаар эльгээхэ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная 19. Телефоны: отв. редактора — 3-44; отв. секретаря — 3-23; зав. партийным отд. — 7-55 2 зв.; зав. сельхоз. отд. — 7-55 1 зв.; отд. писем — 5-07.

Типография ИКМП БМАССР. Бурглавлит № 229